2014. augusztus 5., kedd • LXXII. évfolyam • 182. szám, 20 oldal • 230 forint, előfizetőknek 150 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

Falus Ferenc volt tiszti főorvos lehet Tarlós István főpolgármester kihívója

- Az egykori kórházigazgató eredetileg az Együtt–PM kerületi jelöltje volt.
- Az MSZP plakátkampányának középpontjában Orbán Viktor áll. →5

AMERIKAI FUTBALL: TÖBB TÍZEZER LÉPÉS

Sport →20

Felsőoktatás Csak a pótfelvételi javíthat az egyre keserűbb összképen

Kiesnek a fizető diákok

Gimnazisták a 2012-es diáklázadások idején – a helyzet rosszabb lett FOTÓ: KURUCZ ÁRPÁD

Ónody-Molnár Dóra

Bár a kormány hangzatos jelentéseket tesz közzé a felvételi után, valójában súlyos helyzetbe kerülhetnek a felsőoktatási intézmények: tíz év alatt jócskán megcsappant ugyanis a fizetős hallgatók aránya. A csökkenés a 2004/2005-ös tanév óta – akkor a hallgatók több mint fele tandíjas volt – megfigyelhető, de e jelenség lassan húsba vágó probléma lesz.

A magyarázat egyszerű: az Orbán-kormány megszorító intézkedéseinek egyik legnagyobb – ha nem a legnagyobb – áldozata a felsőoktatás: négy év leforgása alatt több mint hatvanmilliárdot vontak ki az ágazatból. Az egyetemek, főiskolák költségvetésében az államtól érkező támogatás sok helyen még az alkalmazottak alapbérére sem elég. Ezért kulcskérdés, hogy mekkora saját bevételre tesz szert egy-egy intézmény. A saját bevétel egyik legfontosabb eleme – a pályázati forrásokon túl – a költségtérítéses hallgató: vagyis az a diák, aki szeptemberben beiratkozik, és azonnal készpénzzel fizet. Az a pénz biztos, és kalkulálhat vele az egyetem, szemben az államtól kapott, a hallgatók utáni támogatással, ami a bonyolult kifizetési rendszer miatt csak egy évvel később érkezik meg az intézményekhez. Már ha megérkezik, mert e pénz könnyen zárolások áldozatául eshet, ahogy arra már volt is példa.

Ennek fényében különösen rémisztő az a tendencia, hogy a költségtérítéses hallgatók lassan eltűnnek a rendszerből. Míg 2011-ben a felvettek 31 százaléka fizetős hallgató volt, idén ez az arány már csak 23 százalék. A pótfelvételi ugyan javít majd a képen, de kérdés, mennyivel. Ha az elmúlt évek kormánykommunikációjára hallgatnak a potenciális költségtérítéses diákok, akkor egyetlen fityinget sem fektetnek be a magyar felsőoktatásba. Miért tennék? Rendszeresen azt hallhatták, hogy az egyetemek lopnak, csalnak, túlképzés van, az oktatás minősége pedig csapnivaló.

Legutóbb a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalt küldte rá az intézményekre a kormány, hogy igazolhassa, a rossz és felelőtlen gazdálkodásuk miatt szükség van a kancellárokra. A *Heti Válaszban* feltárt „visszásságok” között olvashatjuk például, hogy a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástudományi Karának dékánja 34 alkalommal utazott külföldre, és száz éjszakát töltött el átlagon felüli szállodákban. Hogy mit jelent az átlagon felüli, nem tudni, mint ahogy azt sem, milyen pénzből utazott, hiszen számtalan uniós projektnek feltétele a nemzetközi kapcsolatépítés. A kormány pedig rengeteg nyilatkozatban hangsúlyozta, menynyire fontos a külföldi hallgatók Magyarországra csábítása, ám úgy tűnik, ha ezért egy dékán sokat tesz, és járja a világot, akkor gyanús elemmé válik. Ezek a történetek mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a demográfiai apály és az európai uniós intézményi verseny miatt eleve csökkenő hallgatói létszámot nem kompenzálják a fizetőképes továbbtanulni vágyók.

Az új felsőoktatásért felelős államtitkár e jelentés kiszivárgása kapcsán rögvest le is szögezte, hogy indokolt a kancellária-rendszer bevezetése. Ez lesz *Palkovics László* első nagy megmérettetése. A kancellárok kiválasztásának folyamatában arról is tanúbizonyságot tesz, hogy önálló, az ágazatát képviselő államtitkár-e, vagy csak a miniszterelnök játékszere. *Orbán Viktor* ugyanis egy interjúban a kancellári pályázatok meghirdetése előtt egy héttel már arról beszélt, hogy megvan a pozícióra megfelelő emberek egy része. A pályázatok viszont csak augusztus közepén zárulnak. **Pótfelvételi →16–17**

ÖTÖDIK HASÁB

A jelölt

A baloldali pártoknak sikerült kellemes meglepetést okozniuk. Már eleve azzal is, hogy úgy néz ki, sikerült főpolgármester-jelöltet találniuk, amire az elmúlt időszak történései alapján nem volt sok esély.

Falus Ferenc ráadásul sok szempontból alkalmas kihívója lehet Tarlós Istvánnak. Az egykori kórházigazgató és országos tiszti főorvos komoly, a nagy rendszerek irányításában gyakorlott szakember. Sokan emlékezhetnek rá abból az időből, amikor a kezdődő pánikot megelőzendő magának is beadatta az influenza elleni védőoltást. Továbbá nem pártpolitikus, ami manapság fontos, mert azok ázsiója nagyot zuhant. De nem is színész vagy más laikus, akiről minden intellektuális erő ellenére sem lehet feltételezni, hogy működtetni tudná a fővárost. Az is lényeges, hogy Falus, bár a második Orbán-kormány 2010-ben persze mérlegelés nélkül, azonnal menesztette, képes lehet elkerülni a győzelme esetén rá váró kelepcét: nem keveredne azonnal minden kompromisszumot kizáró háborúba a kormánnyal és a Fővárosi Közgyűlésben várható fideszes többséggel.

Már csak az a kérdés, hogy a mögötte álló koalíció fenn tudja-e tartani a startot kísérő kedvező momentumot. Alig hetven nap van hátra az önkormányzati választásig, elvben nem lenne megoldhatatlan a feladat, ám az eddigi tapasztalatok nem voltak kedvezőek. Tegnap is Horváth Csaba nagy garral sajtótájékoztatót hirdetett, hogy azután megelégedjen egy új plakát bemutatásával. Nemcsak akaratban, hanem intellektuális erőfeszítésben is több kell, ha Falus Ferenc jelölői valóban segíteni akarnak a politikusi pályára lépő orvos-menedzsernek.

Neki 64 évesen nincs veszítenivalója. A pártoknak és Budapestnek annál több. *(A szerk.)*

Vélemény

Ez a kurva ország

Révész Sándor egy Botos Katalin-interjú intellektuális színvonalát és a kisebbség többségét elemzi. →11

Állampolgári szint

Szőcs Levente Biró Rozália hibájáról és az állampolgári nyelvről ír. →11

Seszták Miklós és a rokonság: az Oxygenig vezetnek a szálak

A fejlesztési miniszter szerint ő csak az Oxygen Wellness ügyvédje volt, de úgy tűnik, bennsőségesebb kapcsolatok is fűzik az elegáns fitneszklubok mögötti üzletemberekhez. →9

Paks bővítésénél ismét előkerült az orosz titkosszolgálat

Egy francia lap azt állítja, hogy valójában az orosz titkosszolgálat hozta tető alá az „évszázad atomüzletét”, elébe vágva ezzel a francia jelentkezőnek. S már nem először. →6

SZAKSZERVEZETI HÁBORÚK

Sok százan vonultak tegnap a Hankook dunaújvárosi gyárépülete elé, hogy így tiltakozzanak egy helyi szakszervezeti vezető jogtalannak vélt elbocsátása ellen. Persze a szakszervezetek ellehetetlenítése nemcsak a multikra jellemző – elő-előfordul önkormányzati cégekkel is. **Az ügy** →4

FOTÓ: BANCZIK RÓBERT

9 770237 377022 14182